

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 9. Cœlum ama, quære, desidera. Motiva varia Ex Veteri. Novo. Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Et cantabant quasi canticum novum. Apoc. 14. 3. Res mira! cantum, quem cœlestes illi spiritus tot millia annorum cantant, appellat quasi canticum novum. Ratio est: quia quavis horâ sic delectantur cantantes, acsi tunc inciperent cantare. Speremus & nos in misericordia Dei: ille enim dabit nobis gustum, & suavitatem, quâ indies magis, & magis in sancto exercitio orationis, patientiâ, delectemur; si illud incipere velimus. Diez. Dom. Palm.

In domo Dei festivitas sempiterna est: non enim ibi aliquid celebratur & transit. Festum sempiternum, chorus angelorum, vultus præfens Dei, lætitia sine defectu. De illa æterna, & perpetua festivitate, sonat nescio quid sonorum, & dulce, auribus cordis; sed si non perstrepat Mundus S. Aug. in Pl. 41.

Pagus hic est rusticorum, civitas illa opulenta principum diverforium: hoc est viatorum regnum, illud perenne civium. S. Thom. Vill. conc. 2. de S. Egidio.

§. VIII.

Officia cœlica, & occupatio.

Laudate Dominum, quoniam bonus est psalmus. Pl. 146. 1. Omnis operatio bona mercedem sibi postulat retribuere; ut, quod laboriose peragimus, spe propositi muneris consolemur. In laudationibus verò Domini actus ipse habet præmium suum; quando ipsa erit retributio, quæ nunc est exercitatio. Quid felicitius, quam nunc exercere, quod te speras in æterna beatitudine posse peragere. Cassiod. hic.

Quid est mihi in cœlo? nihil, nisi semper ibi in oratione, absque ullâ distractione, adherere. Jo. Clim. gr. 28.

Agite in terris, quod semper in cœlo facturi estis: neque enim ibi aliud opus est, nisi laus. S. Thom. Vill. conc. 1. de Ass. Virg.

Gloria paradisi dicitur denarius: sonus denarii significat officium, quod erit in gloria; solum erit officium Ecclesiasticorum, scilicet laudare Dominum. *Beati, qui habitant in secula seculorum laudabunt se.* Pl. 83. 5. S. Vinc. Ferr.

Maxima, & unica, Sanctis est requies in cœlo, laudem Summæ Trinitatis, quæ Deus est, indefessâ voce dicere. V. Beda hexam.

Spiritus beati, hi sunt domicelli in curia cœlestis Imperatoris; Patriarchæ Principes; Prophetæ Secretarii; Apostoli iudices, & Assessores. Martyres milites; Confessores magni thesauri Christi thesaurarii; Virgines sunt sicut sponsæ Imperatoris. S. Bern. Sen. f. 9. de octo beati.

§. IX.

Cælum ama, quere, desidera.

Et omne volatile secundum genus suum. Gen. 1. 21. Pisces, qui remanent in aqua, unde facti sunt, mali sunt, qui remanent in corruptione peccati, in qua nati sunt. Aves, quæ sursum elevantur ab aquis, sunt: qui habent cor elevatum à terrenis ad cælum, & tamen sub firmamento. Hugo Card. hic. Volucres significant eos, qui virtutum pennis ad cœlestia contemplanda se suspendunt. B. Petr. Dam. l. 2. ep. 5.

Montes exultaverunt ut arietes, &c. Pl. 113. 4. Campi sunt, qui terrena non deserunt; sobriè tamen, & justè, & piè vivunt in hoc sæculo. Montes, seu colles, sunt, qui sola, quæ sursum sunt, quærunt. Ejusmodi itaque montes, quantò ardentius cœlestia desiderant, quantò vehementius cœlestibus inhiant, quantò altius excrescunt; tantò procul dubiò cœli ardua viciniùs tangunt. Rich. à S. Viêt. hic.

Ubiunque fuerit corpus, illuc congregabuntur & aquilæ. Luc. 17. 37. Justorum animæ aquilis comparantur; quòd alta petant, humiliâ derelinquant, longævam referantur ducere vitam. Si igitur intellexerimus aquilas, de corpore jam dubitare non possumus; maxime, si meminerimus, quod à Pilato Joseph corpus acceperit. S. Ambr. in Luc. Quid putamus, fratres, quomodo tunc repente de terris ad cœlos evolare poterimus, qui nunc exercitiò, & usu quotidianò, volitare non didicimus? nunquid non Christus, sicut aquila, provocat ad volandum filios suos, quando super eos volitabat? Deuter. 32. Guerric. Abb. f. de ascens. Sylv. in Luc. 21. Matth. 24. 28. q. 13.

Surgite, eamus hinc. Jo. 14. 31. precipiens, ut unusquisque surgat de terrenis, erigat animam humi jacentem, ad superna attollat, excitet aquilam suam; & illam aquilam, ad quam dictum est: *renovabitur, ut aquilæ, juvenus tua.* Pl. 102. 5. Ad animam hoc dictum est. Anima igitur nostra, sicut aquila, alta petat, supra nubes volet, renovatis splendescat exuviis, cœlo volatus suos inferat, ubi laqueos incidere non possit. S. Ambr. l. de bono mortis c. 5.

Ut germani filii lucis intueamur lucem, & sursum aspiciamus; nè nos esse adulterinos comprehendat Dominus, quemadmodum Sol aquilas. Clem. Alex. Orat. adhort. ad Gentes.

Flamma in altum evolans. Lem: *Quies in sublimi. Vel Deorsum nunquam.* Picinelli.

*Motiva varia.**Ex Veteri, & Novo.*

In principio creavit Deus cælum, & terram. Gen. 1. 1. Cur non statim hominem produxit? Facta est regia, creetur rex; ædificata est domus, producat habitator. Quid necesse ad sextam diem creationem hominis differre? Philo Jud. lib. de opific. principium, & finem, volens Deus inter se coaptare, ut res necessitudine conjunctas, & amicitia; principium quidem fecit cælum, finem verò hominem. Ex principio & fine, fecit Deus circulum aureum; ut, quocumque se verteret homo, cælum videret. Amicum tibi est cælum, familiare; solum hominem agnoscit sibi necessitudine conjunctum. Nexum amicitia; nè dissolvas. sit tibi semper familiarissimum; & licet situ remotum, mente, & desiderio propinquum. Lactant. l. 2. de orig. error. c. 13. fictò corpore, spiravit ei animam de vitali fonte spiritus sui, qui est perennis: constat enim ex anima, & corpore; id est, è cœlo, &

Bb 3 terrâ:

terrá : quandoquidem anima, quâ vivimus, velut è cœlo oritur à Deo. Arcon. in II. cap. 1. vers. 2.

Levo manum meam - à filo subtegminis &c. Gen. 14. 22. Cur opes Abraham rejicit? *levo manum meam.* q. d. difficulter quis animam ad Deum levare, & pius esse potest; nisi contemptis divitiis. Pinna in Ecclesiasticum Ethol. 150.

Hac est generatio quærentium eum. Pf. 23. 6. Verè unum est, ac fortè præcipuum, signum Electorum Dei; suspirare ad patriam: generatio enim filiorum hujus Sæculi nihil minus, quàm Deum, quærit; nihil magis, quàm mortem, horret. Bellarm. hic.

Solummodo hoc invenit, quod fecerit Deus hominem rectum. Eccl. 7. 30. Quamobrem? quia singularem etiam adionem erat traditurus. Reliqua animalia sunt bruta; & illa spectant, ad quæ nata sunt: ad partum genita sunt pecora. Caput homini sublime est, ut genus cœlestis suspiciat. Oculi non tendunt in terram; quocirca nè vim inferas naturæ tuæ. Terrena nè spectes, sed cœlestia, ubi Christus est. Genitus es, ut Deum videas, & contempleris; non ut humani dejecta serpat vita tua; non ut pecudum voluptates confecteris, sed ut vitam cœlestem agas. S. Greg. Nyss. or. 2. in hom. procreat.

In partes vade Sæculi Sancti cum vivis, & dantis confessionem DEO. Eccl. 17. 25. Pars in Scriptura vocatur fors cuiusque, juxta illud II. 57. 6. *pars tua, hac est fors tua.* Sæculum sanctum vocat Sæculum beatorum, & beatam æternitatem, quam Sancti agunt in cœlo; de quo ait Sapiens c. 5. 5. *& inter Sanctos fors illorum est.* Nam Sæculum, quod in hac vita agimus, totum in maligno positum est. q. d. tu jam à peccato, atque vanitate, & cupiditate hujus Sæculi, ad Deum conversus, illò relicto, vade ad Sæculum Sanctum; nimirum per bona opera quotidie contende; perge, & profice ad cœlum; ut inter beatorum partes, id est, fortes una pars Sæculi sancti, id est, una fors beatæ æternitatis, & futuræ gloriæ, tibi obtingat: vive sanctæ æternitati; adeoque hic illam inchoa per Dei confessionem. Corn. hic.

Si filius Dei es, mitte te deorsum. Matth. 4. 3. O signum! mitte te deorsum? convenientius dixerit: si filius Dei es, ascende ad cœlum; cum sit hominis utique ad ima cadere, Dei fit, ad superna conscendere. S. Petr. Chrysol. f. 13.

Sanctificet ut nomen tuum. Matth. 6. 9. meritò primâ petitione hoc petimus: quia ante omnia, desideranda nobis est Dei gloria. 2. Sicut primum præceptum Decalogi est dilectio Dei super omnia; ita & in hoc Evangelii breviario hæc sit prima petitio. Ita Tertull. l. de orat. S. Aug. l. 2. de ferm. Dom. in monte, Author Imperf. Rupertus &c. Sylv. hic. q. 9.

Qui es in cœlis. Matth. 6. 9. Non quasi in cœlis Deus tantum sit; sed ut humi jacentes ad cœli suspectum ipsius excitet; utque cœlestium bonorum pulchritudine collucens ipse, cupiditatem eò nostram rapiat, atque convertat. Id. t. 6. de or. inflit.

Adveniat regnum tuum. Matth. 6. 10.

Verus sensus est, quòd hic petamus perfectissimum illud regnum Dei; cum destructò regnò diaboli, peccatò, & morte, ipse Dominus post judicii diem, cum Sanctis suis in æterna beatitudine regnabit. Et hæc petitio pertinet etiam ad gloriam Dei! Apoc. 21. 2. *vidi sanctam civitatem Jerusalem novam descendentem de cœlo.* Ut homines ad cœlum veniant, describitur ipsa Jerusalem nova descendere; (*adveniat regnum tuum*) aliter enim ad illam se non movebunt. Id. ib.

Permitte me primum ire, & sepelire patrem meum. Matth. 8. 21. Cui Christus: *seque me &c.* Quia non dixit: permitte me ire, sed *primum* me ire: hoc enim ei primum esse non debuit, sed secundum. Non pietatis obsequium negat, sed divinam præponit humanis affectibus servitorem. S. Chrysol. f. 19.

Obviam sponso. Matth. 25. 1. Professio conatus ad eundem in cœlestem patriam significatur per ire obviam sponso JESU Christo. Cajet. hic.

Ut cessavit loqui, dixit ad Simonem: duc in altum. Luc. 5. 4. Nota, quòd Christus prius prædicat, & postea agit de piscatione; prius agit de spiritali cibo, & postea de corporali. Disce & tu prius quærere regnum Dei. Sylv. hic.

Magister, dic fratri meo, ut dividat mecum hæreditatem. Resp. *quis me constituit iudicem, aut divisorem inter vos?* Luc. 12. 13. S. Aug. f. 196. de temp. petebat ille dimidiam in terra hæreditatem; in cœlo Dominus offerebat totam. Non venit dividere, sed unire. Sim. de Cass.

Quid quaritis? Jo. 1. 38. Bene dicimus, Magistrum illum vocantes: quia de disciplina ejus sumus, dum revera Deum quærimus; dicimusque illi: *ubi habitas?* dum supernam cogitamus patriam ubi sedet ad Patris dexteram. Hoc autem jugiter petentibus, & hoc modò dicentibus, *ubi habitas?* fiet aliquando, quod sequitur, *dixit eis JESUS: venite, & videte.* 39. Rupert. in Jo. l. 2. c. 1.

Ex Patribus, & aliis.

Mater Jerusalem, civitas sancta Dei, charissima sponsa Christi! te amat cor meum; pulchritudinem tuam nimium desiderat mens mea! S. Aug. Medit. c. 25.

Non, ut animalia rationis expertia, prona esse videmus in terram, ita creatus est homo; sed erecta in cœlum corporis forma admonet eum, quæ sursum sunt, sapere. Id. de Civ. cap. 24. l. 22.

Ideo huic vitæ malè dulci miscet amaritudines tribulationum; ut alia, quæ salubriter dulcis est, requiratur. Id. in Pf. 43.

Donis suis flagella permiscet, ut nobis omne, quod nos in Sæculo delectabat, amarescat; & illud incendium fergat in animo, quod nos semper ad cœlestis desiderium inquietè excitet; atque, ut irâ dicam, delectabiliter mordeat, suaviter cruciet, hilariter contristet. S. Greg. in Ezech. hom. 16.

Tamest

Tametsi lapideus etiam quis fuerit; tamen tanta jam sunt data dona, ut iusticiam cum excitare, & à presentibus abducere, duplicique nomine ad futura complectenda erigere: cum, quod ad eò sunt magna, quæ jam exhibita; tum quod, licet tanta sint, ac talia, primitiæ tamen sunt. S. Chrysol. in ep. ad Rom. 8. f. 14.

S. Genoveva vidit coeli gaudia, & ideò sine intermissione fleuit. 3. Jan. c. 7. vitæ.

Audivi nonnullos, qui navali præliò interfugerunt, quod Joannes de Austria contra Turcas felicissime gessit: cadavera in mari natantia internosci potuisse; siquidem corpora Turcarum prona, & Christianorum supina, caelum tuentia, natasse. Idem accidit iis, qui in divinæ Bonitatis mare incidunt: alii enim ibi eriguntur in spem, alii suopre pondere evertuntur. Stengel. t. 1. Jud. div. c. 42.

§. X.

Cur, nè tibi Caelum præcipiat alius.

Ex Veteri.

Directus est spiritus Domini ab die illa in David. 1. Reg. 16. 13. Non implet munus suum Saul; in ejus locum eligitur David. Sylv. in Apoc. 3.

Episcopatum ejus accipiat alter. Pf. 108. 3. De Juda intelligunt Patres. Alter non solum individualiter, sed etiam moraliter intelligitur, q. d. qui in Judæa succedet locum, erit alter; id est, alter in vita & moribus. Paoletti. f. 3. in Purif. B. V.

Implebit ruinas. Pf. 109. 6. Dicunt Philosophi, quod caelum potius ascenderet, quam quod natura vacuum quidquam pateretur esse in terra. Et Deus hanc conditionem voluit servare: quia, nè esset in caelo vacuum, voluit, ut terra, id est, humana natura, ascenderet ad supplendas angelorum ruinas. Ant. de Rempel. figur. Bibl. Passio Christi.

Seraphim stabant super illud. II. 6. 2. S. Bern. f. 3. verb. II. in duobus Seraphim duplicem arbitror intelligi creaturam rationabilem; angelicam scilicet, & humanam. Sed quæ causâ Deus angelicam sic extollit naturam, ut certare cum angelis, iisque supremis, de amore, & laudibus Dei, possit? Responderetur: ad contumeliam tuam, o Superbe, qui, creatus inter angelos, stare non meruisti. Ecce rex noster novos in terra angelos fabricaturus advenit; atque, ut tabefcas amplius, non qualescunque, nec inferioris alicujus ordinis, sed Seraphim. Cum enim ipse fuerit Seraphim, atque, ex illa sublimitate, in tam dejectam vilitatem suâ arrogantia lapsus fuerit; non potest non plurimum erubescere; cum videt hominem, tam humilem creaturam, alis gratiæ, & ardentis amoris, suæque demissione, penetrare in sedem, quâ ille per suam superbiam excidit. Did. Niss. f. 2. post D. 3. Quadr. §. 5.

Egredietur virga de radice Jesse; II. 11. 1. Cur Christus virga? quia virgâ utitur pastor, ut expellat lupos, & oves trahat; scit repellere, & congregare; si relinquit unum, assumit alium. Brachium Dei perdebat Palæstinos, Chananæos; & pro illis excipiebat Hebræos. Bæza t. 3. l. 14. c. 16. §. 12.

Periculose semper spernis auxilia aliis necessaria

ad salutem; eripientur enim tibi, & dabuntur aliis. Merito Judæis nihil agentibus, sed impediētib; & occupantibus otiosè Prophetam, Jon. 1. 2. eripitur Jonas, ut tradatur Ninivitis, ejus prædicatione egentibus, ut salvi fiant. Bæza t. 2. l. 12. c. 9. §. 11.

Ex Novo.

Si persequerentur vos in civitate ista, fugite in altam. Matth. 10. 23. Sed quò id consilio? an ut Apostoli fugâ sibi consulant? negat Tertull. l. de fuga. Ideò illis fugere tunc præcepit; non propter eludendum periculum propriè nomine persecutionis, sed propter profectum annuntiationis. Velloso in Judich. c. 5. parænet. 17.

Volenti rapiunt illud. Matth. 11. 12. S. Hilar. Can. 11. in Matth. quia gloria Israelis Patribus dedita, à Prophetis nuntiata, à Christo ablata, fide Gentium occupatur, & rapitur. Sylv. in Apoc. 3.

Ite ad exitus viarum; & quoscunque inveneritis, vocate ad nuptias. Matth. 22. 9. Aliis renuentibus venire, alios invitat. Glossa interlin: quia sermo Dei, etiam alicubi laborat, alibi requiescit. Id. ib.

Tunc abii unus de duodecim. Matth. 26. 14. S. Chrysol. hom. de Juda: quando prostituta lupanar exivit; tunc Discipulus gehennam intravit: quando illa mercedem corporis sui abdicabat; tunc ille pretium Magistri sanguinis postulabat; ideo dixit tunc. Christus ex piæ mulieris lucro solatum sibi accessit iacturæ, quam fecit, dum Judam discipulum perdidit: quando enim hic exiit, ut Infernum ingrederetur; tunc illa intravit, ut discipula esset Christi: fordido Judæ liberalis Magdalena suffecta est. Did. Niss. Dom. infra Oct. asc.

Dicite, quia Discipuli ejus nocte venerunt, & furati sunt eum &c. Matth. 28. 13. Et verò dormisisti Judæ, quando coelestem thesaurum inter latrones posuisti. Quid inde reliquum erat? nisi quod pius latro tibi coronam salutis præriperet. Sanè, dum in præsentis vita sumus, inter latrones degimus, & latrones piissimos; qui coronas nobis præripiunt, si dormimus. Bæza t. 2. l. 6. c. 5. §. 28.

Zachaus præcurrens ascendit in arborem. Luc. 19. 4. Cur properat? ut divitis epulonis Dominum in Lazaro repellentis amissam sedem obtineat, verè Abraham filius. Publicanus præripit à longè itans Pharisæo: descendit his justificatus ab eis, quasi è manibus eripiens salutem. Euthym. Locò angelorum cadentium, & ab æternis nuptiis exclusorum, homines substituuntur. Locò Judæorum Gentes eliguntur: aufertur à vobis regnum Dei, & dabitur genti facienti fructus ejus. Matth. 21. 43. Aufertur ab Heli Sacerdotium, providit sibi de Samuele; & pro Saule David; pro Juda Mathiam. S. Franciscus initio ordinis anxius, quòd pauci adhuc forent, & nonnulli descerent, audivit à Domino, quid turbaris Franciscè? quid angeris? ego, illis cadentibus, alios erigam; si unus ad vomitum redeat, ego in ejus locum alium excitabo, qui illius coronam accipiat. Deficiente unò è 40. militibus præ frigore, subrogavit Deus ipsum custodem Martyrum. Deficiente Germa-